

Collectieplan 2023 – 2027

Stichting Nederlands Golfmuseum

Version 0.9

Auteur: Jacques Schuiling

Afferden, maart 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Historie golfmuseum.....	4
1.2	Bestuur.....	4
1.3	Missie en doelstelling	5
1.4	Positionering	6
1.5	Verzamelgebied	6
2	Wat voor collectie heb je	7
2.1	Geschiedenis van de collectie	7
2.2	Samenstelling.....	8
2.3	Collectieomvang.....	9
2.4	Collectieanatomie.....	9
2.4.1	Bekers en Trofeën.....	9
2.4.2	Golfballen.....	10
2.4.3	Golfboeken en prenten.....	10
2.4.4	Golfstokken en -tassen.....	11
2.4.5	Kunst.....	11
2.4.6	Pieter van Afferden	12
2.4.7	Rondom de golfbaan	12
2.4.8	Tegels	13
3	Waarom heb je de collectie	14
3.1	Collectieprofiel.....	14
4	Waarom bewaar je de collectie.....	15
4.1	Collectiewaardering.....	15
4.2	De kerncollectie.....	15
5	Hoe bewaar je de collectie	17
5.1	Collectiebehoud	17
5.2	Toestand van de collectie.....	17
5.3	Preventieve conservering	17
5.4	Actieve conservering.....	18

5.5	Risicomanagement	19
5.6	Veiligheidszorg	19
5.7	Verzekering	19
6	Hoe gebruik je de collectie	21
6.1	Tentoonstellen.....	21
6.2	Educatie	22
6.3	Onderzoek	22
6.4	Bruiklenen	22
7	Hoe haal je meer uit de collectie.....	23
7.1	Waardeontwikkeling	23
7.2	Restauratie.....	23
7.3	Onderzoek	23
7.4	Verzamelen	24
7.5	Ontzamelen.....	24
8	Hoe maak je de collectie toegankelijk.....	26
8.1	Registratie en documentatie.....	26
8.2	Fysieke toegankelijkheid	26
8.3	Digitale toegankelijkheid.....	27
9	Tot slot: hoe gebruik je het collectieplan.....	31
9.1	Actieplan	31

1 Inleiding

INLEIDING

- Waar sta je voor en wat wil je bereiken?
- Wat is de positionering van de organisatie?
- Wie is betrokken bij het schrijven van het collectieplan en hoe is dat proces verlopen?

Het onderhavige collectieplan, dat zowel de geschiedenis van de collectie beschrijft als de huidige situatie en de komende activiteiten in het kader van de collectie, is een geactualiseerde versie van het collectieplan 2016-2017.

1.1 Historie golfmuseum

Het idee voor het Nederlands Golfmuseum is ontstaan naar aanleiding van een seminar van Prof. Dr Heiner Gillmeister over Afferden als bakermat van het golf. Dit naar aanleiding van diens bevindingen bij het taalonderzoek in onder andere het Latijnse leerboekje van Pieter van Afferden, *Tyrocinium linguae Latinae*.

Het besluit om een stichting op te richten om het golfmuseum te realiseren is in december 2015 geëffectueerd. John Ott werd voorzitter/conservator en begin 2016 kwam Ferd Vrijmoed het bestuur versterken als penningmeester/archivaris.

Op 22 april 2016 werd het museum op grootse wijze geopend door de golficonen Robbie van Erven Dorens (mister Golf) en de Golfpro Jan Dorrestein,. De opkomst was overweldigend en vele beroemdheden, bestuurders en golfers hebben gehoor gegeven aan de uitnodiging. Zij waren onder de indruk van de op dat moment al gepresenteerde collectie.

Na de lunch werd een Hickory toernooi gespeeld in gepaste golfkleding. Het bleek later het begin te zijn van een nieuw evenement: Het 'Hickory golf seizoen begint vanaf 2017 (22 april) op de Champions Court van golfbaan Bleijenbeek met 'The Dutch Golf Museum Open Hickory Tournament'.

In oktober 2016 kreeg het museum haar tweede ruimte in gebruik, groter dan de eerste. De collectie is door tussentijdse aankopen en verkrijgingen aanmerkelijk gegroeid en ook de ideeën zijn geenszins opgedroogd.

Op 23 april 2022 heeft de heropening van het golfmuseum plaatsgevond met de ingebruikname van een derde ruimte en de verdere professionalisering van het museum zelf.

1.2 Bestuur

John Ott en Ferd Vrijmoed vormden vanaf het begin het bestuur van het Nederlands Golfmuseum. Is het toeval dat beiden pensionado's zijn? Dat zijn toch mensen die zoals

iedereen wel weet altijd zeeën van tijd hebben? Nee, ten eerste bestaat toeval niet en ten tweede is de uitdaging gewoonweg onweerstaanbaar.

Ondanks de preventieve verzorging door de beide ouders zal de kleine vast niet aan een enkele kinderziekte kunnen ontkomen en dra breekt de pubertijd aan met al haar groeistuipen en wordt de weg naar volwassenheid ingezet onder optimale begeleiding van deskundige leraren en verzorgers.

Die groeistuipen zijn met de mogelijkheden van internet inmiddels aangebroken. Vandaar dat het bestuur in 2020 is uitgebreid met bestuurslid Jacques Schuiling met als focus het digitaliseren van de collectie, de website en de audio-tour. Zodat het museum niet alleen aantrekkelijk is om te bezoeken, maar ook digitaal kan worden geraadpleegd.

Huidige bestuurssamenstelling:

- Voorzitter: John Ott (Conservator)
- Penningmeester: Mr. Ferd Vrijmoed (Archivaris)
- Secretaris: Jacques Schuiling (Informatiemanager)

1.3 Missie en doelstelling

Missie

Het Nederlands Golfmuseum is voor golfers en niet-golfers en laat hen kennismaken met het ontstaan van golf, de ontwikkeling door de jaren heen en de maatschappelijke relevantie in de tijd.

Het Nederlands Golfmuseum doet dit:

- door verantwoorde uitbreiding van haar collectie en deze op kwalitatief hoog niveau en museale waarde te houden;
- door kennis over haar collectie te borgen, te versterken en uit te dragen;
- door samenwerking en kennisuitwisseling met andere sporten en musea;
- door het publiceren van wetenswaardigheden en het geven van presentaties;
- door het informeren en onderwijzen van o.a. overheden en onderwijsinstellingen;
- door deelname aan de stuurgroep Landgoed Bleijenbeek.

Doelstelling

Het Nederlands Golfmuseum heeft haar doelen in het Stichtingsstatuut beschreven als:

- het verzamelen, beheren en tentoonstellen van golf-historisch erfgoed.
- het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Het Nederlands Golfmuseum stelt voor de komende jaren de volgende doelen:

- Het voor iedereen toegankelijk maken van haar collectie in een daarvoor geschikte huisvesting en via website en digitale rondleiding;
- Het verkrijgen van voldoende financiële middelen om haar collectie uit te breiden en op peil te houden;
- Het uitbreiden van haar museale collectie;
- Het opzetten van educatieve bijeenkomsten;
- Het publiceren van relevante informatie;
- Het verzorgen van lezingen en voordrachten;
- Het verzorgen van een vaste pagina in de Nederlandse Golfkrant;
- Het verzorgen van een maandelijks nieuwsbrief;
- Het waken over en op peil houden van een kwalitatief goede spreiding en voldoende gevarieerde collectie;
- Het stimuleren en/of organiseren van praktisch kennismaken met golf zoals het vroeger werd gespeeld, o.a. door met ingang van 2017 jaarlijks het hickory seizoen te openen met 'The Dutch Golf Museum Open Hickory Tournament' op de golfbaan van Landgoed Bleijenbeek en deelname aan de Dutch Hickory Society en de EAGHC (European Association of Golf Historians and Collectors).

1.4 Positionering

Als museum dat zich geheel richt op het ontstaan en de ontwikkeling van golf in de Lage Landen neemt het Nederlands Golfmuseum een bijzondere positie in. Het is in Nederland het enige museum dat zich volledig op dit cultuurhistorisch onderwerp richt en als beleid heeft de geschiedenis van golf zo uitgebreid als mogelijk is te tonen.

De belangrijkste doelgroepen voor het golfmuseum zijn:

- Leden van de Nederlandse Golf Federatie (alle golfers in Nederland);
- Golfclubs in Nederland;
- Nederlandse Golf Federatie (NGF) en de NGF Commissie Erfgoed;
- Bedrijfsleden golfclubs Welderen en Bleijenbeek;
- Bedrijven in omgeving museum en welke een relatie hebben met golf;
- Daarnaast (lokale en provinciale) overheden en Fondsen voor de benodigde subsidies.

1.5 Verzamelgebied

Het verzamelgebied zal zich voornamelijk concentreren op golfobjecten uit de Lage Landen tot en met het jaar 1930. Daarnaast zullen speciale projecten zich ook richten op de ontwikkeling van het Nederlandse golf in meer recentere jaren.

2 Wat voor collectie heb je

2.1 Geschiedenis van de collectie

COLLECTIEGESCHIEDENIS

- Hoe is de collectie gevormd, door wie, wanneer en waartoe?
- Wat is bekend over de geschiedenis van de objecten?
- Waar en door wie werden de objecten gemaakt?
- Hoe functioneerden ze op hun plaats van oorsprong?
- Hoe is de collectie in het verleden beheerd?
- Wat is de status van de objecten in de collectie – eigendom, bruikleen, beheersovereenkomst?

Direct na oprichting van de stichting is John Ott begonnen met verzamelen van de collectie. Door het bezoeken aan particulieren met privé collecties en door andere musea aan te schrijven en te bezoeken. Maar ook door op rommel- en antiekmarkten zijn ogen goed de kost te geven en door contacten bij of via NGF en Early Golf (tegenwoordig NGF commissie Erfgoed) en golfbesturen in met name Nederland en Schotland.

In 2016 zijn enkele belangrijke verworvenheden en pronkstukken in het museum:

- de replica van het boek Tyrocinium linguae Latinae;
- een replica van het schilderij met de familie Tulp uit de collectie Six;
- de KLM Open wisselbeker in bruikleen van de NGF;
- een zegel, polostokken en golfstokken met Haagse vermelding in tas met initialen SBWvLS van Mr. Sjuick B.W. graaf van Limburg Stirum (ca 1900);
- een medaille van de Société de Golf de Paris ter gelegenheid van de interland Frankrijk-Nederland (1925);
- een verzameling loden sloffen uit de 17e eeuw in bruikleen van Mw Diana Mertens;
- een verzameling authentieke stokken van rond 1900 in bruikleen van Iain Forrester;
- 14 originele wandtegels en twee tegelvelden in bruikleen van het Nederlands Tegelmuseum;
- de kampioenstas met stokken van Barones E.A.A. (Lilly) van Pallandt-del Court van Krimpen (1887-1980) en de kampioensstok met zilveren band dd 17 juni 1899, van haar broer Gerry in bruikleen ontvangen van de kleinzoon van Lilly, Baron Willem van Lynden;
- drie oude bogeypaaltjes van GC Driene;
- een loden slof met afgebroken stok uit de 16e eeuw, opgegraven door amateur archeologe Machteld gravin van Limburg Stirum;
- een rijk versierde colfslof met zilverglans (patina) uit de 17e eeuw, gevonden bij een opgraving bij fort Noordam;
- en een deelverzameling van wijlen Herman Oosterbeek, waaronder een medaillon uit 1812 met het motto: "Zo wordt de bal na mijn behagen van hier na 't oogmerk toegeslagen", in bruikleen uit het privé museum van Mevrouw Dr. Romana Oosterbeek Airoldi, wiens man Herman zelf een golfmuseum wilde starten, maar vroegtijdig overleed.

In de loop der jaren is de collectie aangevuld met onder andere schenkingen en bruikleningen van:

- diverse enthousiaste oudere golfers die hun golfnalatenschap willen vastleggen;
- de nalatenschap van NGF referee Aleid Kemper die haar hele golfverzameling aan het golfmuseum geschonken heeft;
- bruikleningen van diverse musea en provinciale instituten.

Steeds vaker weten golfliefhebbers het Nederlands Golfmuseum te vinden als zij een oud golfobject hebben (of denken te hebben).

2.2 Samenstelling

SAMENSTELLING

- Hoe groot is de collectie?
- Waaruit bestaat de collectie?
- Uit welke deelcollecties bestaat de collectie?

De huidige collectie en met name de replica's van schilderijen en prenten (Frieze School, Hendrick Avercamp, Paul Moreelse, Bartholomeus van der Helst, Wybrand de Geest, Jan Antonisz. van Ravensteyn, Pieter de Hooch, H. Golt, Jan Steen) geven inzicht in het leven in vroeger tijden.

De authentieke stokken geven inzicht in de sport cultuur aan het eind van de negentiende eeuw en de destijds benodigde functionaliteit van het materiaal. Zo was de rut niblick een stok waarmee een bal uit een karrespoor kon worden geslagen. De fairway van nu kan terecht aanspraak maken op zijn naam, maar vroeger was daarvan geen sprake, getuige ook de vele afbeeldingen uit die tijd.

De veranderingen in de kleding, die in alle aspecten in de samenleving gigantisch is geweest en nog steeds is, is ook in golf in ruime mate terug te vinden, waarbij in golf duidelijk stijl en elegantie belangrijke aspecten zijn gebleven.

De ballen en de stokken geven tevens de ontwikkeling van de techniek weer. Ballen waren eerst van gedraaid hout, daarna van glad leer om geperst dierenhaar of geperste gekookte ganzenveren genaaid (de gehele inhoud van een hoge hoed ging in zo'n klein balletje), vervolgens van rubber en nu van kunststof met verschillende kernen en voorzien van kuiltjes voor een stabielere vlucht.

2.3 Collectieomvang

De collectieomvang is in de afgelopen Jaren steeds verder uitgebreid. Steeds serieuzer wordt door het bestuur gekeken naar de juiste samenstelling van de collectie, waardoor meer en meer collectieobject een plek krijgen in het Depot.

De huidige collectie anno maart 2023 omvat ongeveer Golfobjecten

INPUT FERD

2.4 Collectieanatomie

De huidige collectie van het Nederlands Golfmuseum kan in acht groepen worden onderverdeeld:

1. Bekers en Trofeën;
2. Golfballen;
3. Golfboeken en prenten;
4. Golfstokken en -tassen;
5. Kunst;
6. Pieter van Afferden;
7. Rondom de golfbaan;
8. Tegels.

2.4.1 Bekers en Trofeën

Bekers

Een pronkstuk van het museum is de Dutch Open wisseltrofee van de NGF. Joost Luyten heeft deze imposante beker nu tweemaal gewonnen (2013 en 2016) en zijn naam staat nu ook tweemaal in de beker gegraveerd. Ook zijn twee voorgangers, de “Burrows-beker” en de “Boomer-beker” staan naast elkaar in dezelfde vitrine.

Maar in het museum zijn meer bekers te bewonderen, bijvoorbeeld de beker van de Nationaal Open uit 1969, de laatst overgebleven beker van de inmiddels eenentachtig jarige Bertus van Mook, alle andere bekers – hij werd maar liefst acht maal Nederlands kampioen – heeft hij allemaal weggegeven, de meeste aan buurkinderen, zodat die daarmee in de zandbak konden spelen.

Glazen

Noemenswaard is een mooi gegraveerd glas van Gerard de Wit uit 1965. Medallions In het museum kunt u o.a. de medaille van de Société de Golf de Paris zien, die is gemaakt ter gelegenheid van de interland Frankrijk-Nederland in 1925. De medaille was van Dolf Enthoven, lid van het Nederlands team in de jaren 20. Dolf was lid en secretaris van de Hilversumsche.

2.4.2 Golfballen

Ballen

Het museum heeft diverse ballen, die de ontwikkeling van de vroege golfbal (hout) naar de moderne golfbal laten zien, van glad naar gebutst. Een oude ballenpers completeert het geheel. Het was een heel werk om een golfbal te maken en ze waren dan ook duurder dan de stokken. Het museum streeft ernaar om in de toekomst de thans vergeten wijze van ballen maken, zoals de ballenfrutters uit Goirle (14 e – 16e eeuw) dat deden, weer aanschouwelijk te maken. Naast de ronde c/k/golfballen beschikt het museum over een vijftal bijzondere choulettes, ovale ballen die bij het jeu de crosse werden gebruikt.

2.4.3 Golfboeken en prenten

Boeken

Het museum beschikt over een uitgebreide bibliotheek, waarvan de meeste boeken door het publiek kunnen worden ingezien en gelezen. De in bruikleen gekregen boeken maken geen deel uit van de toegankelijke bibliotheek, maar zijn onderdeel van de museale collectie, evenals enige waardevolle boeken in eigendom van het museum. Topstuk in de collectie van het museum is de replica van het Latijnse leerboekje van Pieter van Afferden uit 1545, *Tyrocinium linguae Latinae*, druk 1552.

Tevens heeft het golfmuseum inmiddels een grote collectie Jubileumboeken opgebouwd. Deze boeken worden dan geschonken wanneer de betreffende club bijvoorbeeld een 50, 75 of 100 jarig jubileum heeft bereikt.

Bladen

Oude en eigentijdse bladen worden geregeld aangevuld en gecompleteerd.

2.4.4 Golfstokken en -tassen

Sloffen

Aan de sloffen (slof of colf), die het museum in bruikleen heeft kun je zien of het was om ver te slaan, of dat het kindersloffen zijn of damessloffen. De toenmalig loden sloffen zullen in de 17e eeuw ongetwijfeld blutsjes in de gladde leren ballen hebben veroorzaakt, maar of dat tot het inzicht heeft geleid dat gebutste ballen een gelijkmatiger en verdere vlucht hebben dan de gladde bal is in de literatuur niet teruggevonden. Toch zijn dit soort verhalen niet helemaal ongefundeerd of slechts leuk voor de 19e hole.

Stokken

In de collectie zijn vele niblicks, mahies en cleeks opgenomen. Zij dateren van rond 1900 of vlak daarna. Ook heeft het museum een bijzondere jeu de crosse stok geschonken gekregen van Geert en Sara Nijs. Deze oude stokken en de verhalen die er bij horen spreken zeer tot de verbeelding en het is van groot belang om enkele exemplaren permanent aan de bezoekers te kunnen tonen en zo de voortgaande ontwikkeling te laten zien. Voor zover het om de eigen collectie gaat is dat gelukkig ook mogelijk. De aantrekkingskracht van het verleden is groot en de nostalgische hang naar vroegere tijden, waar vele mensen meer stijl en minder ingewikkeldheid in zien, heeft geleid tot een Hickory circuit waar men in de kleding van toen en met de stokken en ballen van toen, we spreken van de jaren rond 1920 - 1930, over de hele wereld toernooien en wedstrijden speelt. Hickoryhout is een houtsoort dat zich naast Espenhout uitstekend leende om er golfstokken van te maken. Vanaf 2017 zal het Hickory seizoen voortaan op Golfbaan Bleijenbeek beginnen met The Dutch Golf Museum Open Hickory Tournament. Een jaarlijks toernooi, dat door het golfmuseum wordt georganiseerd.

Tassen

In de collectie bevindt zich een drietal beroemde tassen, waarvan één de tand des tijds ternauwernood heeft kunnen doorstaan. Die laatste is de tas van Sjuuk van Limburg Stirum, de andere zijn de kampioenstas van Lilly van Pallandt-del Court van Krimpen en de tas met inhoud van Mw. Dr. Romana Oosterbeek Airoidi. Daarnaast zijn er nog tassen, soms met inhoud, van latere datum, die ook weer de ontwikkeling in de tijd laten zien.

2.4.5 Kunst

Schilderijen

Blikvanger is een prachtig ingelijste replica van het schilderij van de familie Tulp uit de collectie Six. Vele afbeeldingen tonen kinderen in jurken. Dit zijn allemaal jongens uit

welgestelde families. Daarnaast tonen veel afbeeldingen colfers op ijs. Het museum streeft naar aanschaf van originele producties voor haar schilderijen galerij.

Prenten

De collectie bestaat uit een aantal originele prenten, tekeningen en manuscripten, alsmede geschiedkundige platen en verhalen, die zijn ingelijst of waar platen van zijn gemaakt.

2.4.6 Pieter van Afferden

Hiermee is het allemaal begonnen. Een vaderlands leerboekje Latijn uit 1545, geschreven door Pieter van Afferden.

Die twijfel of het hedendaagse golf wel in Schotland is ontstaan, of elders in de wereld, of zoals de Duitse hoogleraar Heiner Gillmeister met grote stelligheid beweert: bij ons, in de Lage landen. In het Tyrocinium van Pieter van Afferden is overtuigend bewijs gevonden dat het huidige golf haar oorsprong heeft in het colven met een c in “de Lage Landen”.

Van het origineel in Amsterdam is een nauwkeurige fascimile op kalfsperkament gemaakt voor het Nederlands Golfmuseum eveneens voorzien van een uniek stempel, speciaal vervaardigd voor het museum. Fascimile is een duur woord voor replica. Boek en stempel liggen in vitrine 1 in de 1e Kamer van het museum.

2.4.7 Rondom de golfbaan

Golf items

Binnen de collectie zijn golfobjecten verzameld welke niet direct met het spelen zelf te maken hebben, maar wel gebruikt werden in de golfbaan. Te denken valt aan originele bogey-paaltjes voor het weergeven van de afstand tot de hole, de originele buggy van “Mister Golf”, Robbie Van Erven Doorens. Maar ook antieke golfhorloges en postzegel verzamelingen van golfrelatieerde postzegels/

Kleding

In het museum zijn een damespop en een herenpop aangekleed op traditionele wijze. Het museum hoopt in de toekomst meer en authentiekere kleding te verwerven. In de collectie bevinden zich twee originele handschoenen uit het begin van de 20e eeuw

2.4.8 Tegels

Tegels

Het Nederlands Golfmuseum prijst zich gelukkig te beschikken over een aantal fraaie golftegels.

De tegelindustrie heeft in de Noordelijke Nederlanden met name van circa 1600 tot begin 20e eeuw gebloeid. Men maakte ook blauwe tegels met personen die colf, kolf of golf speelden. Dit thema is gebruikt van de 17e tot diep in de 19e eeuw.

Oud (1630 – 1650):

De motieven zijn groot. Er zijn drie mogelijke motieven:

- Kandelaberrand (2 tegels naast elkaar geven een kandelaar) gecombineerd met fleur de lis;
- Wan-Li (naar Wan-Li decoratie op Chinese wandborden);
- Ossenkop (vereenvoudigde fleur de lis).

Na 1660-1670:

De motieven worden kleiner. Er zijn twee mogelijke motieven:

- Verkleinde ossenkop (sterk vereenvoudigde fleur de lis);
- Spinnetje (combinatie van gebogen lijntjes met 5 stippen).

19e – 20e eeuw:

De motieven zijn heel klein of zelfs verdwenen. Als motief is alleen een vereenvoudigd spinnetje (rechte lijn met stippen) overgebleven.

Van het tegelmuseum zijn 14 museale wandtegels uit diverse periodes in bruikleen verkregen, alsmede twee tegeltableaus bevattende vier tegels elk. In de eigen collectie bevindt zich inmiddels ook een groeiend aantal museale wandtegels.

3 Waarom heb je de collectie

3.1 Collectieprofiel

- Waar gaat de collectie over?
 - Hoe past de collectie bij de missie en visie van de organisatie?
 - Wat is het doel en de functie van de collectie?
 - Hoe past de collectie bij dat doel en die functie?
 - Wat is het gewenste collectieprofiel?
-

Het Nederlands Golfmuseum heeft haar doelen in het Stichtingsstatuut beschreven als het verzamelen, beheren en tentoonstellen van golf-historisch erfgoed.

Door een collectie met golf objecten tentoonstellen wordt de ontwikkeling van golf in de Lage Landen weergegeven.

Daarnaast heeft het Nederlands Golfmuseum in 2022 een tijdslijn gerealiseerd welke de bezoekers daadwerkelijk inzicht geeft in de chronologische volgorde van de golfgerelateerde gebeurtenissen en de bijbehorende objecten.

Deze tijdslijn is bovenaan de muur weergegeven en loopt van de hal door naar de Tweede Kamer.

4 Waarom bewaar je de collectie

4.1 Collectiewaardering

- Wat maakt de collectie belangrijk voor de organisatie?
- Welke waarden ken je toe aan de collectie?
- Welke objecten of deelcollecties vormen de kerncollectie en zijn onmisbaar of van groot belang voor de missie van de organisatie?
- Welke objecten of deelcollecties passen het best in het collectieprofiel?
- Wat zijn top- en/of sleutelstukken?
- Welke (objecten van) deelcollecties worden permanent getoond?
- Met welke (objecten van) deelcollecties profileert de organisatie zich?

TIP: Voer een collectiewaardering uit per deelcollectie.

TIP: Volg voor de toekenning van waarde aan de collectie de zes stappen uit

Op de museale weegschaal (RCE, 2013). De brochure is te downloaden via

cultureelerfgoed.nl. Of raadpleeg de toolbox waarden van FARO via

www.faro.be/erfgoed-waarden

Het Nederlands Golfmuseum heeft de golfobjecten welke een rode draad vormen binnen het vertellen aan de bezoekers, ondergebracht in de audio-tour (daarover later meer). Deze objecten vormen de vaste collectie.

4.2 De kerncollectie

De vaste collectie van het Nederlands Golfmuseum zal voornamelijk de periode tot circa 1930 betreffen. Een aantal in bruikleen ontvangen stokken komen in aanmerking om in eigendom te worden overgenomen. Tevens wordt deze vaste collectie aangevuld met in bruikleen verkregen golfobjecten welke waarde toevoegen aan de vaste collectie.

Tot de kerncollectie behoren onder andere:

- de replica van het boek Tyrocinium linguae Latinae;
- een replica van het schilderij met de familie Tulp uit de collectie Six;
- de Dutch Open wisselbeker, in bruikleen van de NGF, en haar twee voorgangers;
- een zegel, polostokken en golfstokken met Haagse vermelding in tas met initialen SBWvLS van Mr. Sjuck B.W. graaf van Limburg Stirum (ca 1900);
- een verzameling loden sloffen uit de 17e eeuw in bruikleen van Mw Diana Mertens;
- een verzameling authentieke stokken van rond 1900 in bruikleen van Iain Forrester;
- 14 originele wandtegels en twee tegelvelden in bruikleen van het Nederlands Tegelmuseum;
- de kampioenstas met stokken van Barones E.A.A. (Lilly) van Pallandt-del Court van Krimpen (1887-1980) en de kampioensstok met zilveren band dd 17 juni 1899, van haar broer Gerry in bruikleen ontvangen van de kleinzoon van Lilly, Baron Willem van Lynden;

- drie oude bogeypaaltjes van GC Driene;
- een loden slof met afgebroken stok uit de 16e eeuw, opgegraven door amateur archeologe Machteld gravin van Limburg Stirum;
- een rijk versierde colfslof met zilverglans (patina) uit de 17e eeuw, gevonden bij een opgraving bij fort Noordam;
- een deelverzameling van wijlen Herman Oosterbeek, waaronder een medaillon uit 1812 met het motto: "Zo wordt de bal na mijn behagen van hier na 't oogmerk toegeslagen', in bruikleen uit het privé museum van Mevrouw Dr. Romana Oosterbeek Airoldi, wiens man Herman zelf een golfmuseum wilde starten, maar vroegtijdig overleed;
- de buggy van "Mister Golf", Robbie van Erven Doorens;

5 Hoe bewaar je de collectie

5.1 Collectiebehoud

- Hoe zorg je voor het behoud van de collectie?
- Hoe beperk je waardeverlies?
- Is een apart behoudsplan nodig?

Door het golfmuseum steeds beter te profileren en de betrokkenheid te vergroten met het museum, wordt de continuïteit van het museum vergroot. Daarmee ook het behoud van de getoonde golfobjecten. Het museum is ondergebracht binnen een paviljoen, waarbij beveiliging, warmteklimaat en toezicht ondergebracht zijn in de reguliere werkprocessen.

5.2 Toestand van de collectie

- Wat is de huidige conditie van de collectie?
- Wat is de gewenste conditie van de collectie?
- Wat moet je veranderen om die te bereiken?

TIP: Bepaal per deelcollectie of ze houdbaar (stabiel in depot), bruikbaar (stevig genoeg om te hanteren) en toonbaar (goed genoeg om te presenteren) zijn.

De collectie omvat een combinatie van zeer oude golfobjecten (Golftas uit 1900) tot golfobjecten van recentere datum (jubileumboek uit 2022).

Alle objecten zijn echter toonbaar genoeg om gepresenteerd te worden. De oude en fragile objecten worden alleen vanachter een vitrine gepresenteerd aan het publiek.

5.3 Preventieve conservering

- Waar bevindt de collectie zich en wat zijn de omstandigheden daar? (Denk aan klimaat, licht, luchtkwaliteit, stof, ongedierte, verpakking, ruimte in depot, op zaal, op externe locaties, tijdens transport.)
- Wat zijn de gewenste omstandigheden?
- Wat moet je veranderen om de omstandigheden te verbeteren?

De bewaaromstandigheden van de collectie in het museum zijn op dit moment voldoende, maar niet optimaal. De ruimte die het museum in gebruik heeft niet is ingericht op vocht- en warmtegevoelige museale objecten en ook de verlichting niet op deze objecten is afgestemd. Waar maatregelen mogelijk zijn, worden die genomen. De vitrines geven voorlopig een adequate bescherming. Vrijwel al het materiaal van oude objecten is geprepareerd voor conservatie.

Toestand per materiaal of deelcollectie:

- Hout De houten stokken zijn goed onderhouden en hebben weinig of niets te lijden van de omgevingsinvloeden.
- Metaal De ijzeren clubhoofden zijn ontroest en behandeld. De loden sloffen zijn afgeschermd door een vitrine.
- Stof Stoffen tassen vertonen veel slijtage, Wat er van over is wordt geconserveerd.
- Leer De leren tassen moeten regelmatig gecontroleerd en gereinigd worden.
- Schilderijen De replica's vergen weinig of geen onderhoud, originele schilderijen zullen op afdoende wijze worden beschermd..
- Boeken Deze worden in de bibliotheek bewaard en bevinden zich in goede conditie. Het boekje Tyrocinium is tentoongesteld in een vitrine en zal regelmatig op andere pagina's worden opengeslagen.

5.4 Actieve conservering

- Welke objecten zijn instabiel of niet stevig genoeg om te hanteren?
- Wat ga je doen om de conditie te verbeteren?
- Waar liggen de prioriteiten en waarom?

Het Nederlands Golfmuseum heeft op dit moment geen golfobjecten welke een actieve conservering noodzakelijk maken.

5.5 Risicomanagement

- Hoe pakt de organisatie het risicomanagement aan?
- Wat zijn de grootste risico's voor de collectie?
- Welke maatregelen ga je treffen om die risico's te verkleinen?
- Welke prioriteiten stel je en waarom?

Risico analyse Nederlands Golfmuseum, juli 2016

Risico	Kans	Maatregelen
• Inbraak	normaal	Alarm en verzekering
• Diefstal	gering	Bewaking en verzekering
• Vandalisme	vrijwel nihil	Andersoortig publiek
• Beschadiging	gering	Stevige vitrines, WA verzekering veroorzaker
• Brand	gering	Opgenomen in Paviljoen
• Waterschade	gering	Alleen bij brand (bluswerk) aan de orde
• Klimaat	gering	Opgenomen in Paviljoen
• Verlichting	gering	Opgenomen in Paviljoen
• Boekwurmen	gering	Regelmatige controle en onderhoud

5.6 Veiligheidszorg

- Hoe is de collectie beschermd – tegen brand, diefstal, vandalisme, overstrooming, lekkage, fysieke krachten?
- Wat is de huidige status van het calamiteitenplan?
- Wat ga je aanpassen, waarom en wanneer?
- Hoe vaak wordt er met het calamiteitenplan geoefend?

Het Nederlands Golfmuseum is gevestigd in Paviljoen Bleijenbeek en maakt onderdeel uit van de operationele bedrijfsvoering. Dit betekent dat de centrale receptie bezoekers ontvangt en toezicht houdt op deze bezoekers. Tevens zijn camera's in het museum geplaatst welke door de receptie inzichtelijk zijn.

Niet alleen de deuren van het golfmuseum worden na sluitingstijd van de receptie afgesloten. Ook het Paviljoen zelf wordt na sluiting van de horeca afgesloten.

5.7 Verzekering

- Hoe ga je om met waardeverlies?
- Wat verzekert je, hoe en waarom (niet)?

Ten behoeve van het golfmuseum is bij de verzekeringspolis van Paviljoen Bleijenbeek een aanvullende clausule vermeld.

6 Hoe gebruik je de collectie

TENTOONSTELLEN, EDUCATIE, ONDERZOEK

- Hoe gebruik je de collectie?
- Wie gebruikt de collectie?
- Welk deel van de collectie kan waarvoor worden gebruikt, onder welke voorwaarden?
- Wat vind je verantwoord gebruik, welke risico's accepteer je? Denk aan veiligheid, waardeverlies en vervangbaarheid.

TIP: Maak een selectie van gebruiksklare rekwisieten die direct inzetbaar zijn, veilig gehanteerd kunnen worden en vervangbaar zijn. Houd deze rekwisietencollectie administratief en fysiek apart van de officiële collectie.

6.1 Tentoonstellen

Voorwerpen uit de collectie stokken, tassen, ballen en sloffen zijn uitstekend geschikt voor het geven van educatieve rondleidingen en als studiecollectie. Aan het maken van een catalogisch overzicht voor het publiek wordt gedacht. Dit is noodzakelijk om de collectie voor studie doeleinden te gaan gebruiken. De collectie leent zich goed voor educatief en informatief gebruik in opleidingen. Alleen de medewerkers van het museum zijn bevoegd handelingen (verplaatsen of schoonmaken) aan museale voorwerpen te (laten) verrichten. Het Nederlands Golfmuseum heeft nog niet veel objecten in depot. Haar policy is om in de toekomst alleen uit depot objecten in bruikleen te geven. Wel kunnen objecten uit het museum tijdelijk voor een specifieke tentoonstelling aan derden ter beschikking worden gesteld. Een aanvraag moet schriftelijk worden ingediend bij het bestuur. In een standaard bruikleencontract zijn de eisen rond verzekering, beveiliging, belichting en klimatologische omstandigheden uiteengezet. Het museum beschikt over een register van in- en uitgaande stukken, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kortlopende en langlopende bruiklenen.

Eens per jaar zullen thema-tentoonstellingen worden georganiseerd. Te denken valt aan tentoonstellingen als:

Rob van Tuyl en Cees Elshout: Golfpostzegels (2019)

In zijn expositie in het Nederlands Golfmuseum lichten Rob van Tuyl en Cees Elshout een aantal thema's uit, onder andere dames en heren in de golfsport, Nederlandse golfpostzegels en een serie over Alan Shepard, de astronaut die een golfbal van de maan sloeg. Deze slag staat in het Guinness Book of Records vermeld als de verst geslagen golfbal ooit. Die laatste serie mag het museum overigens houden na afloop van deze tijdelijke expositie die nog tot eind oktober duurt.

Yvo Melis: Golfknopen (2019)

Het Nederlands Golf Museum heeft tijdelijk een serie bijzondere golfknopen van deze gedreven verzamelaar in bruikleen. Tevens heeft Yvo Melis op 18-09-2019 een speciale tijdelijke tentoonstelling ingericht in het Nederlands Golfmuseum.

In voorbereiding voor 2023 is een thema-tentoonstelling “Golf in voormalig Nederlands-Indië”, welke in april 2023 van start zal gaan.

6.2 Educatie

In voorbereiding is een Semi-permanente tentoonstelling over de hedendaagse Nederlandse Golfcorifeën. Deze tentoonstelling is speciaal bedoeld om jonge golfers, welke de ambitie (en vaardigheden) hebben om golfprofessional te worden, de Nederlandse golfhistorie (van verleden tot heden) bij te brengen.

Dit project zal samen met de Nederlandse Golf Federatie (NGF) gerealiseerd worden.

6.3 Onderzoek

Op dit moment doet het Nederlandse Golfmuseum zelf geen onderzoek. Afspraak is dat onderzoek gedaan wordt door de NGF Commissie Erfgoed.

6.4 Bruiklenen

- Welke objecten leen je uit, aan wie of aan wie niet?
- Welke eisen stel je aan bruikleenemers?
- Hoe beoordeel je het faciliteitenrapport van een bruikleenemer?
- Hoe ziet jouw eigen faciliteitenrapport eruit?
- Hoe controleer je in bruikleen gegeven objecten op locatie?
- Wanneer begeleid je het transport bij een bruikleen?

TIP: Maak gebruik van het besluitvormingsmodel in Bruiklenen aan niet-museale organisaties (2019), te downloaden via cultureelerfgoed.nl

Bruiklenen worden alleen gerealiseerd door ondertekening van een bruikleenovereenkomst. Op dit moment zijn geen objecten in bruikleen uitgegeven.

Zelf heeft het Nederlands Golfmuseum wel een aantal golfobjecten in bruikleen.

7 Hoe haal je meer uit de collectie

7.1 Waardeontwikkeling

- Welke kansen zie je om waarde te ontwikkelen?
- Hoe ga je die kansen benutten?

Waarde kan ontwikkeld worden door informatie over de golfobjecten bekend te laten worden en deze objecten in de context weer te geven. Dit wordt enerzijds gedaan door de audiotour te realiseren (2021) en 7uit te breiden (2022).

Daarnaast bevat de website www.golfmuseum.nl een digitale golfcollectie www.golfmuseum.nl/collectie om meer golf liefhebbers over deze objecten te informeren.

7.2 Restauratie

- Wat is het restauratiebeleid en wat zijn de activiteiten op dit gebied?
- Welke objecten zijn in hun huidige toestand niet presentabel?
- Welke objecten kunnen door restauratie in waarde toenemen?
- Welke objecten ga je restaureren, hoe en waarom?

Op dit moment zijn er geen restauratiewerkzaamheden aan de gang of worden deze verwacht.

7.3 Onderzoek

- Welke onderzoeksvragen zijn aan de orde? Welke accenten worden in de toekomst gelegd?
- Welke kansen zie je om samen te werken met andere organisaties?
- Welke faciliteiten voor onderzoek zijn voorhanden?
- Hoe is de veiligheid van de te onderzoeken objecten gegarandeerd?
- Welke afspraken zijn er rond fotograferen, auteursrechten, de verspreiding van onderzoeksresultaten en het inzien van informatie over de objecten?

Het golfmuseum werkt samen met de NGF Commissie Erfgoed. Daarnaast zijn er veel contacten met golfmusea in naburige landen (Duitsland, België).

7.4 Verzamelen

- Op welke thema's en gebieden wordt verzameld?
- Hoe wordt verzameld – aankoop, schenking, langdurig bruikleen, ruil?
- Wat zijn de criteria voor acquisitie? Hoe verloopt de besluitvorming?
Hoe wordt dit vastgelegd?
- Wat is het jaarlijkse budget voor acquisities?
- Welke procedure wordt doorlopen als objecten worden aangeboden?
- Hoe gaat het museum om met schenkingen waaraan voorwaarden zijn verbonden?

Zoals beschreven in het tweede hoofdstuk is de thans aanwezige collectie grotendeels verzameld vanaf 2016, het jaar dat het museum is geopend. Door het actieve verzamelbeleid van John Ott komen er geregeld nieuwe objecten binnen. De voorwerpen die binnen komen worden ondergebracht in de deelcollectie waartoe zij behoren. In de collecties bevinden zich logischerwijze nog veel lacunes die wellicht door bruikleen of aankoop verworven kunnen worden: Het vervaardigen van aanvullende replica's blijft passen in het museumbeleid. Zeker zolang de ruimten nog geen ideale klimatologische omstandigheden voor originele oude doeken kennen. Tevens blijkt dat mensen, vooral jongeren, de behoefte hebben om voorwerpen aan te raken: door het gebruik van replica's wordt daaraan tegemoet gekomen.

7.5 Ontzamelen

- Wie is eigenaar van de collectie?
- Wie is bevoegd om over afstoting en herbestemming te beslissen?
- Aan welke wetten, statutaire bepalingen en richtlijnen dient de organisatie zich te houden?
- Wat zijn de criteria voor afstoting en herbestemming?
- Welke onderdelen van de collectie passen op basis van deze criteria niet (meer) in het collectieprofiel?
- Wat zijn de drijfveren om wel/niet te ontzamelen?

Het afstoten van collectieonderdelen is nog niet aan de orde geweest. De beperkte omvang van de collectie en de historische betekenis ervan zijn hiervoor bepalend geweest. In de collectie zijn verschillende stukken opgenomen waarvan het gebruik en de herkomst onbekend of twijfelachtig is. Nader onderzoek zou kunnen uitwijzen of deze objecten in de collectie thuishoren of moeten worden afgestoten. Met name worden veel stokken aangeboden, die wel oud zijn, maar daarmee nog geen historische waarde hebben. Daarvan moet worden afgevraagd of ze als collectieonderdeel bewaard moeten blijven, of kunnen dienen als museumaankleding, of moeten worden afgestoten. Bij afstoten zal de LAMO worden toegepast. Nadrukkelijk moet worden opgemerkt dat niet van alle objecten even duidelijk is wat de functie of de oorsprong ervan was en of het hier om oorspronkelijke objecten gaat. Ook kunnen er omtrent enkele collectiestukken diverse vormen van mythevorming zijn opgetreden. Verhalen hebben de neiging in de loop der tijd overdreven te

worden, sommige blijken geheel verzonnen en de objecten die het betreft zijn daardoor soms een eigen leven gaan leiden. De vraag is dan of het ze hierdoor diskwalificeert als legitiem collectieobject, of dat zij hierdoor zijn verworpen tot een nieuw soort museumobject. In het laatste geval is het juist aan te bevelen deze objecten niet te verwijderen uit de collectie, maar om ze, zoals Museum De Gevangenpoort noemt als de 'steen van de eeuwige drup', als object en voorbeeld van mythevorming tentoon te stellen. Waar voor de indeling, rubricering en registratie nodig zullen externe deskundigen worden ingeschakeld.

8 Hoe maak je de collectie toegankelijk

8.1 Registratie en documentatie

- In welke mate is de collectie geregistreerd en gedocumenteerd?
- Welke gegevens zijn vastgelegd en hoe?
- Hoe worden de gegevens met gebruikers gedeeld?
- Hoe lang duurt het om een object in depot te vinden en tevoorschijn te halen?
- Hoe houd je bij welke objecten de collectie inkomen en uitgaan?
- Zijn er verbeterpunten en hoe ga je die aanpakken?

Alle voorwerpen worden bij verwerving geregistreerd. De huidige objecten zijn dus in 2016 geregistreerd en worden indien mogelijk ook al gedocumenteerd in de gecomputeriseerde database Adlib Museum. Van de collectieonderdelen zijn digitale opnames gemaakt die ook in Adlib zullen worden opgenomen. Minder belangrijke velden in het registratiesysteem moeten nog worden ingevuld. De basisregistratie is op orde. De digitale registratie is alleen toegankelijk voor de museummedewerkers. Het ligt in de bedoeling de complete collectie ook digitaal aan te bieden via de op dit moment in aanbouw zijnde website van het museum. Alle daarvoor in aanmerking komende objecten zullen waar mogelijk worden genummerd of voorzien van aan het object bevestigde labels. Doorlopend wordt onderzoek gedaan naar de collectie. De bestaande beschrijvingen worden geregeld beoordeeld en verbeterd en dateringen aangescherpt. Samen met deskundigen wordt onderzoek gedaan naar de herkomst van de objecten.

8.2 Fysieke toegankelijkheid

- Hoe wordt de collectie – fysiek en digitaal – toegankelijk gemaakt?
- Voor wie?
- Welke informatie over de collectie is (digitaal) beschikbaar?
- Hoeveel van deze informatie is via internet ontsloten?
- Wat ga je doen om meer of anders te ontsluiten?

De collectie van het Nederlands Golfmuseum is fysiek toegankelijk in het golfmuseum in Afferden. De golfobjecten bevinden zich in:

- de toegangshal;
- de Eerste Kamer;
- de gang;
- en de Tweede Kamer.

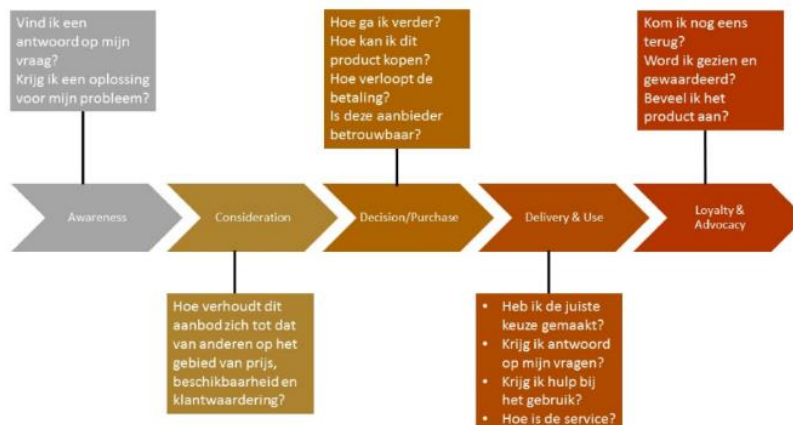
8.3 Digitale toegankelijkheid

In het jaar 2020 heeft het Nederlands Golfmuseum een digitale contentstrategie opgesteld, waaruit de onderstaand digitale uitingen zijn voortgekomen:

Een nieuwe uitgebreide website: www.golfmuseum.nl

De website is totaal vernieuwd, waarbij de potentieele bezoeker in zijn/haar customer journey gemotiveerd wordt om de volgende digitale stap te maken.

De fasen van de Customer Journey

Daarnaast is de website meertalig geworden door de informatie naast het Nederlands ook in de Duitse en Engelse taal aan te bieden.

Statistieken:

Vanaf 6 mei 2021 zijn de statistieken in de website geïmplementeerd. Het gemiddelde ligt op 25 unieke bezoekers per dag, die samen gemiddeld 178 hits per dag genereren.

Laatste 7 dagen (week):	167	1.119
Laatste 30 dagen (maand):	833	4.916
Laatste 365 Dagen (Jaar):	6.336	42.900

Digitale collectie

Het Nederlandse Golfmuseum heeft de collectie gedigitaliseerd om het bereik naar de doelgroep te vergroten. Op de nieuwe website wordt ieder golfobject weergegeven, voorzien van uitleg en foto's. Hierbij is de categorisering toegepast zoals deze hiervoor vermeld is.

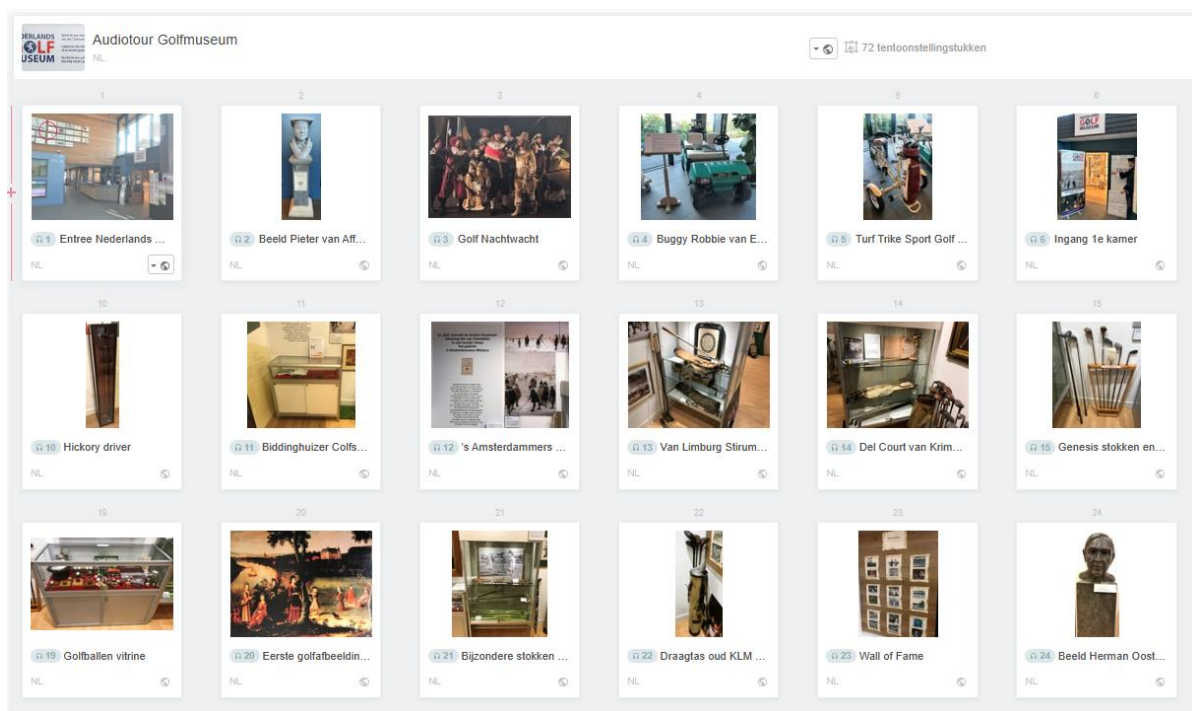

Audio-tour

Onze gidsen kennen de verhalen achter de golfobjecten als geen ander. En menige groep is na afloop van de rondleiding onder de indruk van juist deze verhalen die de getoonde golfobjecten een extra dimensie geven. Om deze verhalen ook aan de bezoekers te kunnen vertellen als er geen gids aanwezig is, heeft het Nederlands Golfmuseum de audiotour ontwikkeld.

Op basis van de vrij toegankelijke (en gratis) **app izi.TRAVEL** worden op de privé-tour door het museum nu 72 verhalen verteld. Ingesproken door een gids van het Nederlands Golfmuseum en te beluisteren op de eigen smartphone. En ook nog voorzien van afbeeldingen en achtergrondinformatie.

Sinds 23 april 2022 zijn de vitrines in het golfmuseum van QR-codes voorzien, waardoor individueel informatie wordt verstrekt over de golfobjecten in de betreffende vitrine. Hierdoor wordt nog meer maatwerk geleverd aan de bezoekers.

Nieuwsbrief

Sinds 2021 stuurt het Nederlands Golfmuseum maandelijks een nieuwsbrief naar het mailingbestand van geïnteresseerden. Gekozen is voor de tool MailChimp. De redenen voor deze keuze zijn: marktleider in het segment en het is een gratis tool bij gebruik van beperkte omvang.

Facebook

De Facebook pagina van het Nederlands Golfmuseum heeft 365 volgers

9 Tot slot: hoe gebruik je het collectieplan

9.1 Actieplan

- **Evalueer het collectieplan: zijn de gestelde doelen bereikt?**
- **Waar ben je trots op?**
- **Wat staat je nog te doen?**

Jaarlijks zal het collectieplan door het bestuur geëvalueerd worden en, daar waar nodig, aangepast worden.